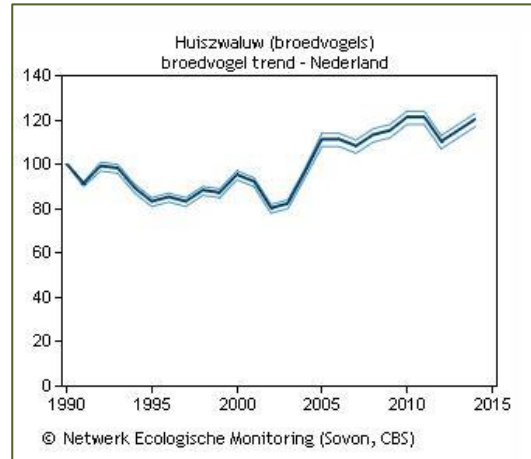

Nieuwe woonruimte voor de huiszwaluw

Eind november zijn er twee huiszwaluwtilen geplaatst in ons werkgebied: één in een nieuwbouwwijk in Berkel-Enschot, de tweede in het Moergestels Broek, een natuurgebied van Staatsbosbeheer.

De laatste jaren wezen tellingen aan dat het aantal broedgevallen van de huiszwaluw bij ons ieder jaar kleiner werd hoewel we landelijk een voorzichtige stijging zagen.

Tegelijkertijd kregen we van verschillende kanten ook signalen dat niet iedereen blij was met broedende huiszwaluwen en dat er zelfs nesten verwijderd werden (of naar beneden vielen omdat de nestjes van klei niet voldoende hechting vonden aan een boeiboord of dakbeschot van trespa).

Voor ons voldoende reden om tot actie over te gaan.

Nou ja, actie?? Het begon in 2014 met vooral veel praten. Wat gaan we bouwen? Waar? Hoe? Wie kan ons helpen met technische kennis? Hoe gaan we dit betalen etc. etc. Ons plan was om vóór het begin van het broedseizoen 2016 drie tilen geplaatst te hebben maar al snel zagen we in dat dit niet zou lukken. Vooral de vergunningen, waarbij we zowel met de gemeente Oisterwijk als met de gemeente Tilburg te maken hadden als ook met Staatsbosbeheer als eigenaar van het gebied in Moergestel, kostten veel tijd. Gelukkig kwamen er geen bezwaren van omwonenden, zelfs niet toen de Nieuwsklok schreef dat we een duiventil in Moergestel wilden plaatsen.

Ook financieel kregen we het plaatje rond met bijdragen van Coördinatiepunt Landschapsbeheer, Provincie Noord-Brabant, Nationale Postcode Loterij, Gemeente Tilburg en Prins Bernard Cultuurfonds.

Een natuurliefhebber in Udenhout stelde zijn schuur beschikbaar, en door enthousiaste vrijwilligers werden in enkele maanden drie tilen gebouwd.

Er werd gekozen voor metalen frames die gespoten werden en vervolgens bekleed met een houten constructie. Voor de afwerking kozen we voor shingles op het dak. Het onderste gedeelte werd wit geverfd en ruw gemaakt door er schelpenzand op aan te brengen. Samen met een extra steunlatje zorgt dit ervoor dat de nestjes beter aan de ondergrond hechten. Hoewel er in het gebied voldoende klei aanwezig is, hebben we ook enkele kunstnestjes op de til aangebracht. Er is zelfs gedacht aan de echte doe-het-zelvers onder de huiszwaluw: casconestjes. Dit zijn halve ringen waarop verder gemetseld kan worden. Hierdoor metselen ze in kortere tijd een eigen nestkom die perfect aan de onderlaag blijft vastzitten.

Als laatste onderdeel werd een zonnepaneel op het dak gemonteerd dat samen met een accu en mp-3 speler gaat zorgen voor lokgeluiden. Deze maatregelen zijn gebaseerd op advies van de landelijke werkgroep voor huiszwaluwtilen. Het lijkt er namelijk op dat deze extraatjes mogelijk een extra stimulans zijn voor een snelle bezetting.

Eind november was het dan eindelijk zover: de tillen zouden geplaatst worden. Het was een hele klus, de til bestaat uit een paal van ruim 6 meter en een kap van 2.75 meter doorsnede en 500 kg zwaar. Het geheel wordt verankerd op een betonplaat van 3 ton. Duidelijk geen werk voor vrijwilligers, hoe enthousiast ze ook zijn. We waren dan ook erg blij dat de firma J. van Esch uit Cromvoirt ons wilde helpen voor een gesponsorde prijs.

's Ochtends in alle vroegte verschenen de mannen met 3 vrachtwagens, compleet met hijskraan en een graafmachine. De verschillende onderdelen werden op de wagen geladen en daarmee kon het karwei in Berkel-Enschot beginnen. In een kuil van 2 x 2m en 60 cm diep werd 20 cm puingranulaat gestort. Nadat dit alles goed was aangetrild, kwam er een laag van 20 cm wit zand bovenop en hierop kwam de stelconplaat. Een solide basis dus waar vervolgens de huiszwaluwtil op gemonteerd werd. En na een korte opwarming werd het hele karwei nog een keer herhaald in Moergestel. Daar werd alles gefilmd door Moergestel TV.

Ondanks het koude, gure weer kwamen er regelmatig buurtbewoners een kijkje nemen met allerlei vragen over de til en de huiszwaluw. Dat een huiszwaluw 9000 insecten per dag vangt, dat ze net terug van hun verre reis uit Afrika maar liefst 1400 bolletjes modder moeten verzamelen voor hun nestje, dat ze ieder seizoen 2-3x broeden voor ze opnieuw de gevaarlijke reis terug naar Afrika beginnen ..... allemaal weetjes die de meeste bezoekers nog niet wisten. Ook kregen we duidelijke signalen dat de wijk dit initiatief op prijs stelde. Onder de buurtbewoners werd een boek over de huiszwaluw verloot, voor de kinderen waren er zwaluwspelletjes. Al met al werd het dan ook een geslaagde dag ondanks de concurrentie van Sinterklaas die de dorpen die dag ook een bezoekje bracht.

Komend voorjaar zal de derde huiszwaluwtil geplaatst worden in een nieuwbouwwijk in Udenhout. Ook zal er dan op iedere locatie een informatiepaneel geplaatst worden met informatie over de huiszwaluw en het waarom van een huiszwaluwtil.

Van het hele project is een fotoverslag gemaakt, dit is te vinden via de volgende link:

<https://www.flickr.com/gp/bartvanbeerendonk/wf8u2h>

Tekst: Hannie Nilsen

Foto's: Bart van Beerendonk, Jan Wolfs, AnneLinn Nilsen